

**LIETUVOS TRANSPORTO SAUGOS ADMINISTRACIJOS
DIREKTORIUS**

**ĮSAKYMAS
DĖL NACIONALINIO STANDARTINIO SCENARIJAUS PATVIRTINIMO**

2020 m. gruodžio 11 d. Nr. 2BE-408
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos aviacijos įstatymo 3 straipsnio 5 dalimi ir atsižvelgdamas į 2019 m. gegužės 24 d. Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) 2019/947 dėl bepiločių orlaivių naudojimo taisyklių ir tvarkos, su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2020 m. birželio 4 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) 2020/746, 21 straipsnio 1 dalimi, 23 straipsnio 4 dalimi:

1. T v i r t i n u Nacionalinį standartinį scenarijų.
2. Šis įsakymas įsigalioja 2020 m. gruodžio 30 d.
3. I n f o r m u o j u, kad šis įsakymas skelbiamas Teisės aktų registre ir Lietuvos transporto saugos administracijos interneto svetainėje.

Administracijos direktorius

Genius Lukošius

NACIONALINIS STANDARTINIS SCENARIJUS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Nacionalinis standartinis scenarijus skirtas bepiločių orlaivių skrydžiams, kai skrydis gali būti vykdomas kompetentingos institucijos nustatyta tvarka pateikus deklaraciją ir skrydis vykdomas pagal atitinkamas žemiau nurodomas sąlygas, naudojant bepiločio orlaivio sistemą (toliau – UAS).

2. Nacionaliniame standartiniame scenarijuje vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos 2019 m. gegužės 24 d. Komisijos įgyvendinimo reglamente (ES) 2019/947 dėl bepiločių orlaivių naudojimo taisyklių ir tvarkos su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2020 m. birželio 4 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) 2020/746 (toliau – Reglamentas).

II SKYRIUS NSTS-01 DALIS – SKRYDŽIAI TANKIAI APGYVENDINTOJE APLINKOJE UAS NUO 500 G IKI 2 KG

3. Bendrosios nuostatos:

3.1. Skrydžio metu bepilotis orlaivis turi būti išlaikomas ne didesniu kaip 120 m atstumu nuo arčiausio žemės paviršiaus taško. Matuojant atstumus atsižvelgiama į vietovės geografinius ypatumus, pvz., lygumas, kalvas, kalnus.

3.2. Skrydis gali būti vykdomas tankiai apgyvendintoje aplinkoje išlaikant minimalų horizontalų 10 metrų atstumą nuo pašalinių žmonių, 5 metrų atstumą nuo pastatų bei transporto priemonių arba ne arčiau kaip 5 metrai nuo pašalinių žmonių, pastatų bei transporto priemonių, kai fiksuotas bepiločio orlaivio greitis žemės atžvilgiu yra mažesnis nei 3 m/s. Už bepiločio orlaivio greitį atsako nuotolinis pilotas.

3.3. Skrydis vykdomas išlaikant bepilotį orlaivį tiesiogiai matomame skrydyje (toliau – VLOS) ir atidžiai stebint oro erdvę aplink bepilotį orlaivį, kad būtų išvengta susidūrimo su bet koku pilotuojamu orlaiviu rizikos. Nuotolinis pilotas nutraukia skrydį, jei dėl jo kyla pavojus kitam orlaiviui, žmonėms, gyvūnams, aplinkai arba turtui.

3.4. Nuotolinis pilotas turi nuolatos matyti bepilotį orlaivį vizualiai ir kontroliuoti jo padėtį erdvėje. Nuotolinis pilotas turi turėti galimybę bet kuriuo metu pakeisti bepiločio orlaivio skrydžio trajektoriją, o esant reikalui jį saugiai nuleisti ant žemės.

3.5. Nuotolinis pilotas turi įvertinti visas skrydžio rizikas ir įsitikinti, kad skrydį gali atlikti saugiai ir nekeldamas grėsmės pašaliniams žmonėms, gyvūnams, aplinkai arba turtui.

3.6. Skrydžio metu bepilotis orlaivis negali gabenti pavojingųjų krovinių.

3.7. Nuotolinis pilotas turi laikytis visų kitų šioje dalyje nenurodytų galiojančių apribojimų, taisyklių ir reikalavimų.

4. Reikalavimai nuotoliniam pilotui:

4.1. Turi turėti nuotolinio piloto teorijos žinių egzamino pažymėjimą pagal Reglamento 1 Priedėlio I skyriaus A priedėlį skrydžiams pagal standartinius scenarijus vykdyti.

4.2. Kompetentingai institucijai turi deklaruoti, kad yra savarankiškai pasiruošęs ir išmokęs Reglamento 1 Priedėlio I skyriaus A priedėlio 1 lentelėje numatytas dalykus ir sritis.

5. Reikalavimai bepiločiam orlaiviui:

5.1. Maksimali kilimo masė turi būti ne didesnė kaip 2 kg.

- 5.2. Turi tinkamai veikti grįžimo į paleidimo vietą funkcija (RTH).
- 5.3. Turi tinkamai veikti perspėjimo apie akumulatoriaus iškrovos lygį funkcija.
- 5.4. Turi tinkamai veikti perspėjimo apie silpną valdymo ryšį funkcija.

III SKYRIUS

NSTS-02 DALIS – SKRYDŽIAI TANKIAI APGYVENDINTOJE APLINKOJE UAS NUO 2 KG IKI 4 KG

6. Bendrosios nuostatos:

6.1. Skrydžio metu bepilotis orlaivis turi būti išlaikomas ne didesniu kaip 120 m atstumu nuo arčiausio žemės paviršiaus taško. Matuojant atstumus atsižvelgiama į vietovės geografinius ypatumus, pvz., lygumas, kalvas, kalnus.

6.2. Skrydis gali būti vykdomas tankiai apgyvendintoje aplinkoje išlaikant minimalų horizontalų 30 metrų atstumą nuo pašalinių žmonių, 5 metrų atstumą nuo pastatų bei transporto priemonių arba ne arčiau kaip 5 metrai nuo pašalinių žmonių, pastatų bei transporto priemonių, kai fiksuotas bepiločio orlaivio greitis žemės atžvilgiu yra mažesnis nei 3 m/s. Už bepiločio orlaivio greitį atsako nuotolinis pilotas.

6.3. Skrydis turi būti vykdomas išlaikant bepilotį orlaivį VLOS ir atidžiai stebint oro erdvę aplink bepilotį orlaivį, kad būtų išvengta susidūrimo su bet koku pilotuojamu orlaiviu rizikos. Nuotolinis pilotas nutraukia skrydį, jei dėl jo kyla pavojus kitam orlaiviui, žmonėms, gyvūnams, aplinkai arba turtui.

6.4. Nuotolinis pilotas turi nuolatos matyti bepilotį orlaivį vizualiai ir kontroliuoti jo padėtį erdvėje. Nuotolinis pilotas turi turėti galimybę bet kuriuo metu pakeisti bepiločio orlaivio skrydžio trajektoriją, o esant reikalui jį saugiai nuleisti ant žemės.

6.5. Nuotolinis pilotas turi įvertinti visas skrydžio rizikas ir įsitikinti, kad skrydį gali atlikti saugiai ir nekeldamas grėsmės pašaliniams žmonėms, gyvūnams, aplinkai arba turtui.

6.6. Skrydžio metu bepilotis orlaivis negali gabenti pavojingųjų krovinių.

6.7. Nuotolinis pilotas turi laikytis visų kitų šioje dalyje nenurodytų galiojančių apribojimų, taisyklių ir reikalavimų.

7. Reikalavimai nuotoliniam pilotui:

7.1. Turi turėti nuotolinio piloto teorijos žinių egzamino pažymėjimą pagal Reglamento 1 Priedėlio I skyriaus A priedėlį skrydžiams pagal standartinius scenarijus vykdyti.

7.2. Kompetentingai institucijai turi deklaruoti, kad yra savarankiškai pasiruošęs ir išmokęs Reglamento 1 Priedėlio I skyriaus A priedėlio 1 lentelėje numatytas dalykus ir sritis.

8. Reikalavimai bepiločiam orlaiviui:

8.1. Maksimali kilimo masė turi būti ne didesnė kaip 4 kg.

8.2. Turi tinkamai veikti grįžimo į paleidimo vietą funkcija (RTH).

8.3. Turi tinkamai veikti perspėjimo apie akumulatoriaus iškrovos lygį funkcija.

8.4. Turi tinkamai veikti perspėjimo apie silpną valdymo ryšį funkcija.

IV SKYRIUS

NSTS-03 DALIS – SKRYDŽIAI TANKIAI APGYVENDINTOJE APLINKOJE UAS NUO 4 KG IKI 15 KG

9. Bendrosios nuostatos:

9.1. Skrydžio metu bepilotis orlaivis turi būti išlaikomas ne didesniu kaip 120 m atstumu nuo arčiausio žemės paviršiaus taško. Matuojant atstumus atsižvelgiama į vietovės geografinius ypatumus, pvz., lygumas, kalvas, kalnus.

9.2. Skrydis gali būti vykdomas tankiai apgyvendintoje aplinkoje išlaikant minimalų horizontalų 40 metrų atstumą nuo pašalinių žmonių, 10 metrų atstumą nuo pastatų bei transporto priemonių.

9.3. Skrydis turi būti vykdomas išlaikant bepilotį orlaivį VLOS ir atidžiai stebint oro erdvę aplink bepilotį orlaivį, kad būtų išvengta susidūrimo su bet koku pilotuojamu orlaiviu rizikos. Nuotolinis pilotas nutraukia skrydį, jei dėl jo kyla pavojus kitam orlaiviui, žmonėms, gyvūnams, aplinkai arba turtui.

9.4. Nuotolinis pilotas privalo nuolatos matyti bepilotį orlaivį vizualiai ir kontroliuoti jo padėtį erdvėje. Nuotolinis pilotas turi turėti galimybę bet kuriuo metu pakeisti bepiločio orlaivio skrydžio trajektoriją, o esant reikalui jį saugiai nuleisti ant žemės.

9.5. Nuotolinis pilotas turi įvertinti visas skrydžio rizikas ir įsitikinti, kad skrydį gali atlikti saugiai ir nekeldamas grėsmės pašaliniam žmogui, gyvūnams, aplinkai arba turtui.

9.6. Skrydžio metu bepilotis orlaivis negali gabenti pavojingųjų krovinių.

9.7. Nuotolinis pilotas turi laikytis visų kitų šioje dalyje nenurodytų galiojančių apribojimų, taisyklių ir reikalavimų.

10. Reikalavimai nuotoliniam pilotui:

10.1. Turi turėti nuotolinio piloto teorijos žinių egzamino pažymėjimą pagal Reglamento 1 Priedėlio I skyriaus A priedėlį skrydžiams pagal standartinius scenarijus vykdyti.

10.2. Kompetentingai institucijai turi deklaruoti, kad yra savarankiškai pasiruošęs ir išmokęs Reglamento 1 Priedėlio I skyriaus A priedėlio 1 lentelėje numatytas dalykus ir sritis.

11. Reikalavimai bepiločiam orlaiviui:

11.1. Maksimali kilimo masė turi būti ne didesnė kaip 15 kg.

11.2. Turi tinkamai veikti grįžimo į paleidimo vietą funkcija (RTH).

11.3. Turi tinkamai veikti perspėjimo apie akumulatoriaus iškrovos lygį funkcija.

11.4. Turi tinkamai veikti perspėjimo apie silpną valdymo ryšį funkcija.

V SKYRIUS

NSTS-05 DALIS – SKRYDŽIAI TANKIAI APGYVENDINTOJE APLINKOJE UAS NUO 15 KG IKI 25 KG

12. Bendrosios nuostatos:

12.1. Skrydžio metu bepilotis orlaivis turi būti išlaikomas ne didesniu kaip 120 m atstumu nuo arčiausio žemės paviršiaus taško. Matuojant atstumus atsižvelgiama į vietovės geografinius ypatumus, pvz., lygumas, kalvas, kalnus.

12.2. Skrydis gali būti vykdomas tankiai apgyvendintoje aplinkoje išlaikant minimalų horizontalų 50 metrų atstumą nuo pašalinių žmonių, 15 metrų atstumą nuo pastatų bei transporto priemonių.

12.3. Skrydis turi būti vykdomas išlaikant bepilotį orlaivį VLOS ir atidžiai stebint oro erdvę aplink bepilotį orlaivį, kad būtų išvengta susidūrimo su bet koku pilotuojamu orlaiviu rizikos. Nuotolinis pilotas nutraukia skrydį, jei dėl jo kyla pavojus kitam orlaiviui, žmonėms, gyvūnams, aplinkai arba turtui.

12.4. Nuotolinis pilotas privalo nuolatos matyti bepilotį orlaivį vizualiai ir kontroliuoti jo padėtį erdvėje. Nuotolinis pilotas turi turėti galimybę bet kuriuo metu pakeisti bepiločio orlaivio skrydžio trajektoriją, o esant reikalui nuleisti jį ant žemės saugiai.

12.5. Nuotolinis pilotas įvertina visas skrydžio rizikas ir įsitikina, kad skrydį gali atlikti saugiai ir nekeldamas grėsmės pašaliniam žmogui, gyvūnams, aplinkai arba turtui.

12.6. Skrydžio metu bepilotis orlaivis negali gabenti pavojingųjų krovinių.

12.7. Nuotolinis pilotas turi laikytis visų kitų šioje dalyje nenurodytų galiojančių apribojimų, taisyklių ir reikalavimų.

13. Reikalavimai nuotoliniam pilotui:

13.1. Turi turėti nuotolinio piloto teorijos žinių egzamino pažymėjimą pagal Reglamento 1 Priedėlio I skyriaus A priedėlį skrydžiams pagal standartinius scenarijus vykdyti.

13.2. Kompetentingai institucijai turi deklaruoti, kad yra savarankiškai pasiruošęs ir išmokęs Reglamento 1 Priedėlio I skyriaus A priedėlio 1 lentelėje numatytas dalykus ir sritis.

14. Reikalavimai bepiločiam orlaiviui:

- 14.1. Maksimali kilimo masė turi būti ne didesnė kaip 25 kg.
- 14.2. Turi tinkamai veikti grįžimo į paleidimo vietą funkcija (RTH).
- 14.3. Turi tinkamai veikti perspėjimo apie akumulatoriaus iškrovos lygį funkcija.
- 14.4. Turi tinkamai veikti perspėjimo apie silpną valdymo ryšį funkcija.

VI SKYRIUS

NSTS-06 DALIS – BVLOS SKRYDIS RETAI APGYVENDINTOJE APLINKOJE NE DIDESNIAME KAIP 120 M AUKŠTYJE NUO ŽEMĖS PAVIRŠIAUS NEKONTROLIUOJAMOJE ORO ERDVĖJE UAS IKI 25 KG

15. Bendrosios nuostatos:

15.1. Skrydžio metu bepilotis orlaivis turi būti išlaikomas ne didesniu kaip 120 m atstumu nuo arčiausio žemės paviršiaus taško. Matuojant atstumus atsižvelgiama į vietovės geografinius ypatumus, pvz., lygumas, kalvas, kalnus.

15.2. Skrydis gali būti vykdomas tik retai apgyvendintoje aplinkoje.

15.3. Skrydis gali būti vykdomas išlaikant bepilotį orlaivį tiesiogiai nematomame skrydyje (visame tekste – BVLOS), tačiau nuotolinis pilotas privalo turėti galimybę sekti bepiločio orlaivio skrydžio trajektoriją erdvėje pasitelkęs prietaisus, matyti bepiločio orlaivio aukštį, greitį ir kitus parametrus, kurie leistų jam įvertinti, ar skrydis vykdomas pagal planuotą skrydžio planą. Nuotolinis pilotas turi nutraukti skrydį, jei dėl jo kyla pavojus kitam orlaiviui, žmonėms, gyvūnams, aplinkai arba turtui.

15.4. Nuotolinis pilotas viso skrydžio metu turi turėti galimybę nedelsdamas nutraukti skrydį, jei pastebi, kad skrydžio saugiai toliau vykdyti nėra galimybės. Nuotolinis pilotas pasirenka skrydžio trajektoriją taip, kad avariniu atveju galėtų jį saugiai nuleisti ant žemės.

15.5 Viso skrydžio metu ir visoje skrydžio zonoje turi būti paskelbtas NOTAM pranešimas, informuojantis apie vykdomą bepiločio orlaivio skrydį. Jeigu skrydis vykdomas ilgiau nei 10 kalendorinių dienų, NOTAM pranešimas turi būti skelbiamas iš naujo.

15.6. Nuotolinis pilotas įvertina visas skrydžio rizikas ir įsitikina, kad skrydį gali atlikti saugiai ir nekeldamas grėsmės pašaliniam žmogui, gyvūnams, aplinkai arba turtui.

15.7. Skrydžio metu bepilotis orlaivis negali gabenti pavojingųjų krovinių.

15.8. Nuotolinis pilotas laikosi visų kitų šioje dalyje nurodytų galiojančių apribojimų, taisyklių ir reikalavimų.

16. Reikalavimai nuotoliniam pilotui:

16.1. Turi turėti nuotolinio piloto teorijos žinių egzamino pažymėjimą pagal Reglamento 1 Priedėlio I skyriaus A priedėlį skrydžiams pagal standartinius scenarijus vykdyti.

16.2. Kompetentingai institucijai turi deklaruoti, kad yra savarankiškai pasiruošęs ir išmokęs Reglamento 1 Priedėlio II skyriaus A priedėlio antroje dalyje numatytus dalykus ir sritis.

17. Reikalavimai bepiločiam orlaiviui:

17.1. Maksimali kilimo masė turi būti ne didesnė kaip 25 kg.

17.2. Turi tinkamai veikti grįžimo į paleidimo vietą funkcija (RTH).

17.3. Turi tinkamai veikti perspėjimo apie akumulatoriaus iškrovos lygį funkcija.

17.4. Turi tinkamai veikti perspėjimo apie silpną valdymo ryšį funkcija.

NAUDOJIMO DEKLARACIJA

Naudojimo deklaracija	
<p>Duomenų apsauga. Šioje deklaracijoje pateiktus asmens duomenis kompetentinga institucija tvarko pagal 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrąjį duomenų apsaugos reglamentą). Jie bus tvarkomi 2019 m. gegužės 24 d. Komisijos įgyvendinimo reglamente (ES) 2019/947 dėl bepiločių orlaivių naudojimo taisyklių ir tvarkos nustatytos priežiūros veiklos vykdymo, valdymo ir tolesnių veiksmų tikslais.</p> <p>Jeigu jums reikia daugiau informacijos apie jūsų asmens duomenų tvarkymą arba norite pasinaudoti savo teisėmis (pvz., gauti savo duomenis arba pataisyti netikslius arba neišsamius duomenis), kreipkitės į kompetentingą instituciją.</p> <p>Pareiškėjas turi teisę bet kada pateikti skundą dėl asmens duomenų tvarkymo nacionalinei duomenų apsaugos priežiūros institucijai.</p>	
UAS naudotojo registracijos numeris	
UAS naudotojo vardas ir pavardė	
UAS gamintojas	
UAS modelis	
UAS serijos numeris	
<p>Deklaruoju, kad:</p> <p>— laikausi visų taikomų bepiločių orlaivių naudojimo taisyklių, nacionalinio standartinio scenarijaus reikalavimų ir kitų galiojančių nuostatų ir nacionalinio standartinio scenarijaus _____ (<i>įrašyti numerį</i>) (pvz. NSTS-01) ir</p> <p>— kiekvienas pagal deklaraciją atliekamas skrydis bus tinkamai apdraustas, jei to reikalaujama pagal Europos Sąjungos arba nacionalinę teisę.</p>	
Data	Parašas